

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/159/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5624200408
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Štolcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5624200408.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Štolcovej a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej, JUDr. Jána Burika, v právnej veci manželky/matky: A. B., C. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E. XXXX/XX, C. - F. D., proti manželovi/otcovi: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ružomberok, t.č. ÚVTOS pre mladistvých, Družstevná 2, Sučany, v konaní o návrhu manželky/matky na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu: G. B., nar. XX.XX.XXXX, zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom H. B. a A. B., mal. dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, na čas po rozvode manželstva, o odvolaní manžela proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 22P/12/2024-52 zo dňa 11.04.2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 22P/12/2024-52 zo dňa 11.04.2024 v odvolaní napadnutom v poradí prvom výroku o rozvode manželstva a v poradí piatom výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania, p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd v poradí prvým výrokom manželstvo A. B., nar. XX.XX.XXXX a A. B., C. C., nar. XX.XX.XXXX, uzatvorené dňa XX.XX.XXXX v C., zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Ružomberok, vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom XXX, rozviedol. V poradí druhým výrokom maloletú G. ponechal v náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov A. B., nar. XX.XX.XXXX a H. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorým bola mal. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti rozsudkom Okresného súdu Ružomberok, č.k. 2P/115/2012-39 zo dňa 28.11.2012. V poradí tretím výrokom matke uložil povinnosť prispievať na výživu mal. G. výživným vo výške po 50,- Eur mesačne vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, soc. vecí a rodiny Ružomberok, č. účtu: IBAN: I. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, počnúc od právoplatnosti výroku rozsudku súdu o rozvode manželstva. V poradí štvrtým výrokom uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu mal. G. výživným vo výške po 50,- Eur mesačne vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, soc. vecí a rodiny Ružomberok, č. účtu: IBAN: I. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, počnúc od právoplatnosti výroku rozsudku súdu o rozvode manželstva. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania rozhodol v poradí piatym výrokom tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd poukázal na návrh manželky/matky, ktorým sa a domáhala rozvodu manželstva, ktoré uzavrela s manželom dňa XX.XX.XXXX a jeho zdôvodnenie, ku ktorému návrhu sa manžel písomne nevyjadril.

3. Okresný súd poukázal na vo veci nariadené pojednávanie a vykonané dokazovanie výsluchom manželky/matky, manžela/otca, kolízneho opatrovníka, výsluchom svedkov H. B. a A. B., zisťovaním názoru mal. dieťaťa, oboznámením sa s listinnými dôkazmi založenými v súdnom spise, zistil skutkový stav veci a rozhodol tak, ako uviedol vo výrokovvej časti svojho rozsudku za súčasnej aplikácie § 23 ods. 1 a 2, § 18, § 24 ods. 1, § 44 ods. 2, § 45 ods. 1, § 47 ods. 1, 7, 8 Zákona o rodine.

4. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd za preukázané uzavretie manželstva medzi manželmi dňa XX.XX.XXXX v C.. Z manželstva sa manželom narodili tri deti, z ktorých dve sú t.č. plnoleté. Posledné spoločné bydlisko manželov bolo v C. - F. D.. Manželka naďalej býva na adrese posledného spoločného bydliska. Manžel sa t.č. nachádza v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých v Sučanoch.

5. Okresný súd konštatoval, že mal. dcéra G. bola spolu s t.č. už plnoletými sestrami zverená rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 2P/115/2012-39 zo dňa 28.11.2012 do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov H. B. a A. B.. Matke, aj otcovi bola uložená týmto rozsudkom povinnosť prispievať na výživu mal. detí výživným vo výške po 30,-Eur mesačne na každé z detí. K zmene výšky výživného došlo naposledy rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 10P/26/2022-54 zo dňa 12.01.2023, keď súd uložil povinnosť rodičom prispievať na výživu mal. G. výživným vo výške po 50,-Eur mesačne, počnúc od 22.11.2022 na účet Úradu práce, soc. vecí a rodiny Ružomberok. Náhradnú osobnú starostlivosť vo vzťahu k mal. G. naďalej zabezpečujú starí rodičia B.. Zo správy Úradu práce, soc. vecí a rodiny Ružomberok zo dňa 08.03.2024 bolo zrejmé, že náhradná osobná starostlivosť je vykonávaná v prospech mal. dieťaťa. Sanácia biologickej rodiny nie je možná z dôvodu, že matka sa o mal. dlhodobo nezaujíma z dôvodu absentujúceho vzťahu medzi ňou a mal. a z dôvodu, že neprejavuje žiadny záujem prebrať zodpovednosť za starostlivosť o maloletú. Otec mal. sa t.č. nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v Sučanoch.

Mal. G. je aktuálne žiačkou 8. ročníka Základnej školy v C.. Vykazuje výborné školské vyučovacie výsledky. Je športovo nadaná. V školskom roku sa aktívne zapája do rôznych športových súťaží, úspešne reprezentovala školu vo floorbale, volejbale, basketbale. Spoluprácu so starými rodičmi škola vyhodnotila ako veľmi dobrú. Zdravotný stav mal. je dobrý. Nosí zubný strojček. G. vo voľnom čase navštevuje aj hodiny klavíra, hodiny hrania na husliach, hru na gitaru a teraz začala hrať aj na harmonike. Aktívne sa venuje futbalu. Mal. uviedla, že nemá záujem o kontaktovanie s mamou, ani otcom.

6. Okresný súd mal zistené, že matka mal. naďalej býva na adrese C. - F. D., kde žije v dvojpodlažnom staršom rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve jej rodičov. Využíva horné poschodie rodinného domu so samostatným vchodom. Domácnosť užíva sama. Je dobrovoľne nezamestnaná, nie je evidovaná na úrade práce, soc. vecí a rodiny ako uchádzač o zamestnanie a nie je ani poberateľkou žiadnych sociálnych dávok. T.č. je bez príjmu. Na náklady spojené s bývaním rodičom neprispieva. S mal. G. nie je v žiadnom kontakte ani osobnom, ani telefonickom. Vyživovaciu povinnosť voči mal. si riadne neplní. Súhlasí, aby mal. G. ostala naďalej aj na čas po rozvoze manželstva v starostlivosti starých rodičov.

7. Okresný súd uviedol, že otec mal. sa t.č. nachádza vo výkone trestu odňatia slobody pre mladistvých v Sučanoch, nakoľko bol trestným rozkazom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 7T/11/2023-44 zo dňa 19.07.2023 právoplatne odsúdený pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. d) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a tiež z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, pričom mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov nepodmienečne so zaradením na výkon uloženého trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Taktiež mu bolo uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Z uvedeného trestného rozkazu je zrejmé, že manžel/otec A. B. sa opakovane dopustil prečinu nebezpečného vyhrážania, ublíženia na zdraví voči svojej manželke A. B.. Manžel/otec je v ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých pracovne zaradený od 06.09.2023, s vymeriavacím základom za september 2023 - 233,09 Eur, október 2023 - 281,45 Eur, november 2023 - 295,30 Eur, december 2023 - 276,92 Eur.

8. Okresný súd mal zistené, že manžel/otec dávku v nezamestnanosti nepoberal k dátumu 12.03.2024, taktiež ani manželka/matka k dátumu 12.03.2024 dávku v nezamestnanosti nepoberala. Manželka/matka k 05.03.2024 nie je evidovaná v evidencii poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi a nie je poberateľkou štátnych sociálnych dávok a nie je vedená ani v evidencii

uchádzačov o zamestnanie. Posledná evidencia bola v období od 28.08.2020 do 21.06.2021, vyradená bola dňom 22.06.2021, kedy odmietla ponuku vhodného zamestnania. Manžel/otec taktiež v súčasnosti nie je vedený v evidencii poberateľov dávok v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, nie je poberateľom štátnych sociálnych dávok, nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie, posledná evidencia bola v období od 06.10.2009 - 22.03.2010, kedy bol vyradený dňom 23.03.2010 z dôvodu starostlivosti o dieťa do 10 rokov.

Manželia/rodičia mal. G. majú t.č. okrem mal. G. aj ďalšie dve vyživovacie povinnosti k t.č. už plnoletým dcéram, ktoré nie sú schopné samé sa živiť.

9. K rozvodu manželstva okresný súd vo všeobecnosti uviedol, že je jediným spôsobom zániku manželstva za života manželov. Hmotnoprávnou podmienkou na rozvod manželstva je existencia vážneho narušenia a trvalého rozvratu vzťahov medzi manželmi spôsobujúca nemožnosť plnenia účelu manželstva, t.j. vytvárania harmonického a trvalého životného spoločenstva zabezpečujúceho riadnu výchovu detí a kumulatívne neexistencia ďalšej perspektívy obnovenia manželského spolužitia. Objektívny rozvrat vzťahov znamená, že medzi manželmi je skutočný stav nasvedčujúci nemožnosti plniť účel manželstva, resp. rodiny založenej manželstvom.

10. Okresný súd zistil, že vzťahy medzi manželmi sú vážne narušené a trvalo rozvrátené, pričom manželstvo už neplní svoj účel. Manželia nebývajú v spoločnej domácnosti, finančne spolu nehospodária, intímne spolu nežijú, keď manžel bol dňa 10.04.2023 vzatý do väzby, od kedy je zároveň obmedzený na osobnej slobode (t.č. výkon trestu odňatia slobody). Aj v čase, keď manžel nebol vo výkone trestu odňatia slobody, manželstvo neplnilo svoj účel a nevytváralo vhodné prostredie pre výchovu detí, ktoré už v roku 2012 boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov z dôvodu, že rodičia riadne starostlivosť o deti nezabezpečovali a v priebehu 12 rokov neurobili žiadne kroky k náprave, práve naopak zotrvali na svojom správaní a zintenzívnili konanie, ktoré viedlo k odobratiu detí z ich starostlivosti, čo vyústilo až do právoplatného odsúdenia manžela, za konanie, ktorého sa dopustil voči manželke a ktoré v nej vzbudilo dôvodnú obavu o život a zdravie. Manželia si dlhšiu dobu neposkytujú vzájomnú pomoc a podporu v pozitívnom slova zmysle, pričom to, že sa podporovali v negatívnom správaní, spoločensky nežiadúcom, nemá vplyv na zachovanie manželstva. Manželka podala návrh na rozvod opakovane, a to už v roku 2021, kedy tento návrh vzala späť s odôvodnením, že s manželom došlo k rozumnému riešeniu ich starostí. Toto rozumné riešenie sa však ukázalo ako nestabilné, keď návrh na rozvod podala opakovane v roku 2023 (podanie odmietnuté) a následne v roku 2024, keď toho času na tomto návrhu zotrvala, pričom uviedla, že z manžela má strach.

11. Okresný súd mal za to, že od manželky nemožno spravodlivo požadovať, aby v manželskom zväzku s manželom zotrvala, keď k nemu dôvodne pociťuje strach za konanie, ktorého sa dopustil voči jej osobe a za ktoré bol právoplatne odsúdený, a to aj napriek tomu, že uložený trest má mať aj výchovnú a preventívnu funkciu. Zotrvanie v manželstve v tomto prípade nemá vplyv ani na zachovanie vhodného rodinného prostredia pre výchovu mal. detí, keď starostlivosť a výchovu mal. detí rodičia (manželia) už dlhodobo nezabezpečujú (12 rokov) a za posledných 12 rokov neboli schopní spoločne takéto vhodné prostredie ani vytvoriť. S poukazom na § 18 Zákona o rodine okresný súd konštatoval, že manželstvo neplní žiadnu z funkcií manželia spolu nežijú, vzájomne nerešpektujú svoju dôstojnosť, nepomáhajú si, nestarajú sa spoločne o deti a nevytvárajú zdravé rodinné prostredie. V manželstve absenteje vzájomná láska a náklonnosť, keď manželka má z manžela odôvodnený strach.

12. Podľa okresného súdu od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia, nakoľko obnovenie manželského spolužitia si vyžaduje snahu a záujem o spolužitie z dvoch strán- zo strany oboch manželov, čo vyplýva už zo samotného slova „spolužitie“, čo v prípade predmetného manželstva nie je splnené, nakoľko manželka takéto ďalšie spolužitie v manželstve striktnie odmietla a nevidí nádej v jeho obnovenie. Podanie samotného návrhu na rozvod si riadne premyslela a k takémuto riešeniu pristúpila po zrelej úvahe, nešlo u nej o skratové konanie pod vplyvom jednej negatívnej emócie, jednorazovej nehody, výmeny názorov alebo konfliktu.

13. Okresný súd poukázal na to, že s rozvodom manželstva je obligatórne spojená aj úprava výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom na čas po rozvode manželstva. Z predmetného manželstva pochádzajú tri deti, z ktorých iba jedno je v čase rozvodu manželstva maloleté. Toto dieťa bolo rozsudkom Okresného súdu Ružomberok zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, ktorí náhradnú osobnú starostlivosť vykonávajú riadne, a to už takmer 12 rokov. V rámci rozvodového

konania okresný súd skúmal, či je možný návrat mal. dieťaťa do prirodzeného rodinného prostredia, resp. či rodičia, alebo aspoň jeden z nich majú vytvorené podmienky pre riadne zabezpečovanie starostlivosti o ich maloleté dieťa, teda, či je možné mal. dieťa zveriť do starostlivosti jednému z rodičov, resp. do spoločnej alebo striedavej starostlivosti.

14. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že ani jeden z rodičov nemá vytvorené podmienky pre osobnú starostlivosť o maloletú, pričom v najlepšom záujme mal. dieťaťa je, aby naďalej ostalo v náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, ktorí súhlasili s ponechaním mal. v ich náhradnej starostlivosti aj na čas po rozvode manželstva rodičov maloletého dieťaťa. S touto úpravou sa stotožnili aj samotní rodičia, a tiež kolízny opatrovník, preto okresný súd ponechal maloletú G. aj na čas po rozvode manželstva v náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov. Pokiaľ išlo o výživné okresný súd uložil rodičom povinnosť prispievať na výživu mal. výživným po 50 Eur mesačne matke a po 50 Eur mesačne otcovi na účet úradu práce, keď nezistil zmenu pomerov od posledného rozhodovania súdu o výživnom rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 10P/26/2022-54 zo dňa 12.01.2023. Okresný súd uviedol, že v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej (ponechanie mal. v náhradnej osobnej starostlivosti a úprava výživného) sa všetci účastníci konania po vyhlásení rozsudku vzdali práva na podanie odvolania, čo potvrdili svojimi podpismi.

15. Pokiaľ išlo o trovy konania, okresný súd v zmysle § 52 CMP nepriznal žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov konania.

16. Proti tomuto rozsudku, a to výroku o rozvode manželstva v zákonnej lehote podal odvolanie manžel v podaní zo dňa 22.4.2024 (č.l. 58 spisu), ktorý s rozvodom nesúhlasil. Uviedol, že svoju manželku miluje ako aj ich spoločné deti, bez ktorých si nevie predstaviť ďalší život. S manželkou napriek tomu, čo sa stalo, má dobrý vzťah, udržiavajú medzi sebou naďalej kontakt. Aj s ich deťmi má veľmi dobrý vzťah, majú sa radi, komunikujú spolu často, a tiež sú za zotrvanie manželstva a nechcú žiť v rozvrátenej rodine. Chce všetko napraviť, čo spôsobil a dokázať svojej rodine, že v ňom majú oporu. Žiadal o kladné vybavenie odvolania.

V ďalšom podaní zo dňa 19.5.2024 (č.l. 64 spisu) zopakoval, že s rozvodom manželstva nesúhlasí, manželku miluje a záleží mu na udržaní kompletnej rodiny, čo je želanie aj spoločných detí, s ktorými komunikuje a vychádza. Vo výkone trestu sa podrobil protialkoholickému liečeniu, a chce zotrvať v abstinencii, v liečbe ambulantnou formou a svojou odhodlanosťou prispieť k manželskému vzťahu. Praje si, aby znovu obnovili a postavili ich vzťah na dôvere a vzájomnej tolerancii. Ďalej uviedol, že v rozsudku je mylné vyjadrenie, že bol odsúdený za ublíženie na manželkinom zdraví ako poškodenej, čo nie je pravda. Apeloval, že pokiaľ nebol vzatý do väzby, žili v spoločnej domácnosti, hospodárili spolu, všetko robili spoločne a taktiež intímne žili. Manželka aj vo výpovedi dala návrh na zmier, kde sa vyjadrila, že si to vyrozprávali a dala najavo, že mu odpustila. Chodí na návštevy, telefonujú spolu a keď niečo potrebuje poslať, tak mu to pošle. Po výkone trestu sa chce správať zodpovedne k svojej rodine, nastavil si priority a všetok svoj čas chce efektívne venovať svojim najbližším. Mal za to, že rozvod nie je nevyhnutný, chce navštíviť manželskú poradňu. Vie, že svojim konaním sklamal blízkych okolo seba najmä manželku a spoločné deti, čomu je nesmierne ľúto a jeho prianím je dokázať, ako pre neho veľa znamenajú.

17. K doručenému odvolaniu manžela sa písomne vyjadrila manželka (č.l. 66 spisu), ktorá uviedla, že súhlasí s rozsudkom a trvá na rozvode. Odmieťa akékoľvek odvolanie z odporcovej strany. Mala za to, že k žiadnej náprave nedôjde a už o to ani nestojí, ako uviedla aj na rozvodovom konaní, má z odvolateľa strach, neverí mu a za tým si stojí.

18. K doručenému odvolaniu manžela sa písomne vyjadril kolízny opatrovník (č.l. 67 spisu), ktorý uviedol, že na pojednávaní vo veci rozvodu manželstva spojeného s úpravou výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, manželka/matka zotrvala na podanom návrhu, ktorý riadne odôvodnila. Manžel počas pojednávania s podaným návrhom v časti rozvodu manželstva nesúhlasil. Kolízny opatrovník poukázal na to, že jednou z úloh súdu je aj pokúsiť sa o zmier účastníkov konania, o čo sa sudkyňa aktívne pokúšala v priebehu celého pojednávania. Kolízny opatrovník uviedol, že zotrvanie v manželstve v tomto prípade nemá vplyv na zachovanie vhodného rodinného prostredia pre výchovu maloletej G.. Počas trvania manželstva starostlivosť a výchovu maloletému dieťaťu rodičia (manželia) dlhodobo nezabezpečujú a za posledných 12 rokov neboli schopní spoločne takéto vhodné prostredie ani vytvoriť. Mal. G. je dlhodobo vychovávaná u svojich starých rodičov, ktorým bola spolu so svojimi sestrami (t.č. už plnoletými) rozsudkom zverená do náhradnej osobnej starostlivosti. Zároveň

poukázal na to, že obaja rodičia maloletého dieťaťa na čas po rozvoде navrhovali, aby mal. G. bola ponechaná v náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov.

19. Manželka v podaní zo dňa 05.06.2024 (č.l. 75 spisu) uviedla, že nesúhlasí s odvolaním, trvá na rozvoде a nemá záujem na obnovení manželstva a ani o manželskú poradňu. Je pravdou, že občas sa spolu po telefóne zhovávajú, ale to len ohľadom detí, oni nemôžu za to, že ich vzťah je už pasé. Na návštevy za ním (manželom) nechodí a ani mu nič neposiela. Ak aj niečo dostal, tak mu to poslala najstaršia dcéra J.. Chcela by mať už konečne pokoj.

20. Postupom okresného súdu, a to podaniami zo dňa 7.6.2024 bolo vyjadrenie manželky k odvolaniu manžela doručené kolíznemu opatrovníkovi a manželovi, vyjadrenie kolízneho opatrovníka manželke a manželovi (doručenky na č.l. 77 rub spisu), s možnosťou sa v lehote 10 dní písomne vyjadriť, ktorá možnosť využitá nebola.

21. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), prejednal vec na základe odvolania podaného manželom ako osobou oprávnenou v zákonnej odvolacej lehote a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, keď nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to ani dôležitý verejný záujem, za aplikácie ustanovení § 65, § 66 CMP napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správne rozhodnutie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

22. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie manžela bez nariadenia pojednávania, sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 13CoP/159/2024-96 zo dňa 12.08.2024, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, v zmysle vyššie uvedeného uznesenia krajského súdu dňa 12.08.2024 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnému vyhláseniu rozsudku krajským súdom.

23. Primárne krajský súd uvádza, že konanie o rozvod manželstva je návrhovým konaním (§ 23 ods. 1 Zákona o rodine), preto bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podanom manželom, ktoré sa vzťahovali k odvolaním napadnutému v poradí prvému výroku rozsudku okresného súdu. Krajský súd z dôvodu, že ide o návrhové konanie, súčasne uvádza, že mal splnené podmienky pre svoje konanie, a to odvolanie manžela, ktoré uskutočnil v čase od dátumu vyhlásenia rozsudku okresným súdom, ktorý bol vyhlásený 11.04.2024, do uplynutia zákonnej odvolacej lehoty 15 dní pri doručení rozsudku okresného súdu manželovi v zmysle doručenky za č.l. 56 spisu dňa 16.05.2024 a podaniu odvolania na pošte ako doručovacieho orgánu v zmysle obálky za č.l. 58 rub spisu dňa 24.4.2024. Je už rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov ustálené, že odvolanie, ktoré bolo podané po vyhlásení rozsudku, je účinné aj vtedy, ak k nemu došlo ešte pred doručením rozsudku, a teda pred začiatkom plynutia odvolacej lehoty. Táto situácia nastala aj v danej veci, ak rozsudok okresného súdu bol vyhlásený 18. januára 2024, doručený manželovi dňa 16.05.2024 a odvolanie bolo odovzdané pošte na prepravu dňa 24.4.2024. Takto účinné odvolanie manžela krajský súd posudzoval.

24. Jediným odvolacím dôvodom manžela bol jeho nesúhlas s v poradí prvým výrokom rozsudku okresného súdu, ktorým manželstvo účastníkov rozviedol. Manžel uviedol, že manželku miluje, napriek tomu, čo sa stalo má s ňou dobrý vzťah, má záujem zmeniť svoje konanie a má záujem na trvaní manželstva, na trvaní ktorého majú záujem aj ich spoločné deti. Navrhol jeho zachovanie, podstúpil liečbu, chce navštíviť manželskú poradňu a má úprimnú snahu sa zmeniť a zachrániť manželstvo s manželkou.

25. Pokiaľ ide o odvolaním napadnutý v poradí prvý výrok rozsudku okresného súdu, odvolací súd nemal dôvod nestotožniť sa s argumentáciou súdu prvej inštancie obsiahnutou v odôvodnení napadnutého rozsudku podporujúceho správnosť záverov, pre ktoré bolo potrebné návrhu manželky v prejednávanej veci vyhovieť a manželstvo účastníkov konania rozviesť.

26. Po preskúmaní v poradí prvého výroku napadnutého rozsudku ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie, na základe dostatočne vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec aj správne právne posúdil. Dôvody uvádzané súdom prvej inštancie sú dostatočne jasné a objektívne presvedčivé, zásadne preto postačujú

len konštatovať ich správnosť. Ak manžel v konaní pred súdom prvej inštancie vyjadroval svoj nesúhlas s rozvodom manželstva, na ktorom zotrval i v odvolaní s argumentom, že manželku miluje, má s ňou dobrý vzťah, chce zmeniť svoje konanie a má záujem na trvaní manželstva, tak krajský súd zvyrazňuje, že manželstvo je zväzok muža a ženy, ktorý vzniká na základe ich dobrovoľného a slobodného rozhodnutia uzavrieť manželstvo po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom (§ 1 ods. 1 Zákona o rodine); pričom účelom manželstva je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí (§ 1 ods. 2 Zákona o rodine).

27. Z vyššie uvedeného, pokiaľ uzavretie manželstva je prejavom dobrovoľného a slobodného rozhodnutia manželov, a to s vedomím utvorenia rodiny, vyznačujúcej sa jednak atribútom trvalosti založeného spoločenstva a na druhej strane jeho harmonického fungovania, tak potom uvedené aspekty by mali v manželstve pretrvávajúť po celý čas jeho existencie. Pokiaľ u existujúceho manželstva vývoj vzťahov medzi členmi tohto v minulosti založeného partnerského zväzku spôsobí, že pôvodný účel, pre ktorý bolo manželstvo uzavreté, sa vytratil a dôvody pre dobrovoľné a slobodné zotrvávanie v manželskom zväzku pominuli, neexistuje rozumný dôvod takýto formálny vzťah zachovávať.

28. V prejednávanej veci z vykonaného dokazovania nebolo pochyb o tom, že vzťahy medzi manželmi sú vážne a trvalo rozvrátené, keď manželia dlhšiu dobu nežijú v spoločnej domácnosti, nevedú spoločnú domácnosť, spoločne nehospodária, vôbec nevykonávajú ani spoločnú starostlivosť o ich deti. Manželka býva v dome rodičov a je pevne rozhodnutá ukončiť manželstvo rozvodom. Tento svoj postoj vyjadrila v návrhu (č.l. 1-2 spisu), na pojednávaní (zápisnica na č.l. 46-48 spisu) ako aj vo vyjadreniach k odvolaniu manžela. V dôsledku správania a konania manžela manželka z neho nadobudla pocit strachu, a to aj vzhľadom k trestnému konaniu manžela, ktorého sa dopustil voči manželke, keď bol odsúdený za prečin nebezpečného vyhrážania voči chránenej osobe (manželke), z ktorého prečinu bol uznaný za vinného. Podľa zisteného skutkového stavu okresný súd správne poukázal na § 18 Zákona o rodine, keď vzhľadom k správaniu a konaniu manžela, manželstvo manželky a manžela už neslúži svojmu účelu, cieľu. V podstate svojho negatívneho správania, konania, si je manžel vedomý, čo potvrdil aj v podanom odvolaní.

29. V zhode s prvoinštančným súdom aj odvolací súd dospel k záveru, že tu nie je žiaden dôvod predpokladať, že by akýmkoľvek predstaviteľným spôsobom mohlo dôjsť k náprave narušených vzťahov do takej miery, aby bolo možné obnovenie manželského spolužitia, pokiaľ to raz jeden z manželov výslovne odmieta tak, ako to odmieta manželka. Preto bolo namieste považovať v uvedenom prípade za naplnené dôvody pre rozvod manželstva a na tomto závere nemôže nič zmeniť ani tá skutočnosť, že manžel má k manželke citový vzťah, ani to, že si praje zachovanie ich manželstva. Za irelevantné je v tomto prípade treba považovať tiež tvrdenie, že manželstvo si prajú zachovať aj ich spoločné deti, ak je nepochybné, že spoločné deti (dve z tohto už t.č. plnoleté) boli už v roku 2012 zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, aktuálne v náhradnej osobnej starostlivosti je mal. G.. Teda manželia počas obdobia 12 rokov spolu nevychovali spoločné deti a ani sa nesnažili im vytvoriť rodinné zázemie, teda ani v tomto smere si manželstvo neplnilo svoju spoločenskú funkciu. Spoločná minulosť manželov, ak by aj bola v minulosti harmonická, nepostačuje na zachovanie manželstva do budúcnosti, pokiaľ z dokazovania vyplýval trvalý rozvrát vzťahov a manželka ďalšie spolužitie v manželskom zväzku výslovne odmieta.

30. Hoci manžel v konaní pred súdom prvej inštancie ako aj v podanom odvolaní žiadal zachovať manželstvo, tak krajský súd poukazuje na to, že možnosť obnovenia spolužitia medzi manželmi za stavu, kedy manželka jednoznačne a „neochvejne“ deklaruje svoj negatívny postoj k spoločnej forme spolužitia, je v konečnom dôsledku nereálna.

31. Pokiaľ manžel uvádzal, že sa chce zmieriť s manželkou a chce navštíviť manželskú poradňu, tak z obsahu Zápisnice o pojednávaní zo dňa 11.04.2024 vyplývalo, že okresný súd sa pokúsil o vyriešenie sporu zmierlivo, pričom v rámci zmierovacieho konania manželka výslovne uviedla, že na návrhu trvá. S ohľadom na okolnosti prípadu a vzhľadom na jednoznačný a rozhodný postoj manželky, u ktorej došlo k odcudzeniu a strachu voči manželovi, bolo nepochybné, že rozvrát manželstva jej trvalý a obnova spolužitia nie je možná. Inými slovami vyjadrené, krajský súd má za to, že tu nie je prítomná perspektíva obnovenia manželského spolužitia, čím bolo naplnené zákonné ustanovenie § 23 ods. 1, 2 Zákona o rodine pre rozhodnutie o rozvode manželstva účastníkov napadnutým v poradí prvým výrokom

rozsudku okresného súdu. Krajský súd má za to, že medzi manželmi ide o vážny rozvrat, ktorý má svoju hĺbku a dĺžku narušenia vzťahov medzi manželmi.

32. Po vykonanom dokazovaní aj podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd správne skonštatoval, že ide o kvalifikovaný rozvrat vzťahov medzi manželmi, ktorý je takej dĺžky a intenzity, že ich manželstvo neplní a ani do budúcnosti nemôže plniť svoje funkcie. Pokiaľ totiž jeden z manželov nadobudne presvedčenie, že jedinou cestou je tu rozvod manželstva, v takom prípade prinútenie k zotrvávaniu v tomto formálnom zväzku by bolo v rozpore so zákonnou úpravou.

33. Krajský súd nezistil dôvody na zrušenie rozsudku okresného súdu, preto vo vyvolanom odvolacom konaní bol rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom v poradí prvom výroku v spojení s v poradí piatym výrokom o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania potvrdený ako vecne správne rozhodnutie za aplikácie § 387 ods. 1 CSP.

34. V súvislosti s podaným odvolaním manžela a s právnou úpravou v ust. § 100 CMP krajský súd považuje k úplnosti uviesť, že otec podaním odvolaními ani nenapadol výroky o ponechaní mal. G. v náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, o povinnosti matky a otca prispievať na výživu mal. G. a voči týmto sa po vyhlásení rozsudku výslovne vzdal práva podať odvolanie (§ 368 CSP), teda podľa § 386 písm. b) CSP by manžel/otec ani nebol oprávnený v tejto časti podať odvolanie voči rozsudku okresného súdu. Z týchto záverov sa preto predmetné výroky nestali predmetom vecného prieskumu krajského súdu.

35. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže neboli zistené výnimočné okolnosti pre ich priznanie.

Poučenie:

Proti tomu rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.